

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioannis Malderi Episcopi Antverpiensis S. Th. quondam
Louanij Professoris Tractatus De Sigillo Confessionis
Sacramentalis**

Malderen, Jan van

Antverpiæ

Capvt II. Quo Iure obliget Sigillum Confeßionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41093

18 IO. MALDERI TRACTATVS
vt Veteres loquuntur, si Arcanum istud non
sit seruandum; cum vix ad tantillum quod
coram homine vno subeant erubescentiæ,
adducantur maximo illo præmio euadendæ
confusionis coram Deo, quem nihil latet.

C A P V T I I.

Quo Iure obliget Sigillum Confessionis.

*De Sigillo
est præce-
ptum Chri-
sti, vel im-
plicitū vel
explicitū.*

CERTVM est obligare Iure diuino, quo
obligat & ipsa Confessio, quæ sine hoc
Secreto non subsistit: diuino inquam, Euan-
gelico, & supernaturali. Panormitanus in
c. Omnis, putauit Confessionem obligare
tantum Iure Ecclesiastico. sed fallitur: est
enim præceptum Iuris diuini de Confessio-
ne faciendâ, eiusque Secreto seruando: quod
præceptum quatenus Sigillum concernit,
quadam generali Ecclesiæ traditione nobis
innotuit, non ex Ecclesiastica potestate in-
stitutum est. Imò probabiliter existimant
quidam, Christum peculiari præcepto hoc
Sigillum indixisse. Deus enim positiuo &
supernaturali Iure statuit, vt Secretum illud
sit secretissimum: quamuis etiam non desit
obligatio Iuris naturalis, quo ex iustitia te-
netur quis celare amici arcanum sibi com-
missum. Verum sicuti depositum apud ami-
cum, non est ei seruandum quando aliud
Reip.

Reip. necessitas exigit: ita fieri potest, ut quod tantum vinculo naturalis secreti teneris celare, possis prode causa iuandi periclitantem Remp. eò quòd Reip. bonum præponderet. Videtur autem quibusdam, manendo in obligatione naturali huius Secreti, posse incidere necessitatē Reip. in qua liceat illud prode. ita tenet Vasquius Tom. 4. in 3. p. q. 91. a. 2. dub. 3. Mihi tamen neque istud dicendum videtur; quia nulla necessitas spiritualis aut temporalis potest prævalere & præponderare necessitati huius Secreti seruandi. Quare benè dicunt Doctores, admisceri aut subesse diuinæ ordinationi de hoc Sigillo in omni omnino casu seruando aliquid obligationis connaturalis huic Sacramento; ut non tantum sic Deus institueret voluerit, sed seruata rei connaturalitate aliter institueret non potuerit. Quare rectè dicit Sotus de Tegno secreto, membro 3. q. 4. quamuis sublato Sigillo Confessio nihilominus esset Sacramentum; fore tamen, eo casu posito, intolerabile præceptum Confessionis. Hoc verum, quòd potuerit forsitan sic institueret hoc Sacramentum, ut obligauerit quidem ad Secretum omni casu, sed non tam intensè, neque sub tanta pœna. Peccantius benè annotat posse distinctione nos hinc uti, ut obligatio naturalis Iuris cõsidere-

Sigilli obligatio illius naturalis numquam cessat.

tur vel nudè, vel vt resultat circa Secretum tamquam sacrum: & priori modo manere simile alijs naturalibus obligationibus, posteriori autem si consideretur, parum referre siue dicas arctissimam illam obligationem nullo casu reuelandi esse ex Iure naturali, siue ex Iure positiuo diuino: naturale enim intelligitur, quod sequitur institutionem Confessionis secretæ. Simile quid ex Richardo deduxeris. Promissum seruare, est Iuris naturæ: Sacerdos autem in proposito saltem implicite propter Sacramentum promittit omni omnino casu celare Confessionem; ergo ad hoc Iure naturæ tenetur.

Sunt qui pro Secreto Confessionis allegent, quòd Sacerdos eo ipso quo iniungit pœnitentiam, in nullo ampliùs posse grauare pœnitentem declaretur. Verùm ista ratio est longiùs petita; & etiam si non absoluat, neq; pœnitentiã iniungat, certum est teneri ad Secretum seruãdum. Magis placet quod alij dicunt, non esse faciendam vllam traiectionem à foro pœnitentiæ ad subordinata foro externo humano; sed omnia Confessione facta celanda esse, & remittenda ad forum cæleste; de quo Euangelium: *Quaecumque alligaueritis super terram, erunt ligata & in calo: & quaecumque solueritis super terram, erunt soluta & in calo.*

Ex

Ex dictis colligitur, huius Sigilli maiorem esse obligationem quam cuiuscumque alterius secreti, iuramento, voto, vel alio modo roborati, ut benè obseruat Henriques. Pro cuius rei pleniori intellectu possumus obseruare ex B. Medina lib. 1. Instructionis Confessariorum, paragrapho de Secretis, esse septem gradus Secretorum.

Summus est Sigillum Confessionis.

Secundus, Arcanum Reip. in publicis personis.

Tertius, Secretum interceptum, utpote si litteræ secretæ & sigillatæ alterius, effracto sigillo sint apertæ per iniustitiam, & secreta inde nota.

Quartus, Commissum ab amico. de quo multa Ecclesiasticus cap. 27. ubi inter cetera: *Denudare autem amici mysteria, desperatio est anima infelicitis.* Ab improba ista denudatione non fuit alienus Ruffinus, de quo Hieronymus Apologiæ c. 11. ita scribit: *Scire te iactas crimina, quæ tibi soli amicissimo sine confessus, & hæc in medium prolaturum: meisque me coloribus esse pingendum, & debere meminisse quòd iacuerim ad pedes tuos, ne gladio oris tui amputares caput meum.* Eòdem pertinet quod apud Cassianum legimus Collatione 2. c. 12. de sene quodam, qui multum ibi culpatur, quòd cuidam Fratri cogitationes

suas simplici confessione prodenti, postmodum quadam indignatione commotus eandem grauiter exprobrauerit.

Quintus, Commissum sibi à quocumque alio secretum tamquam depositum.

Sextus, Secretum iuratum, quando quis iuramento promisit celare detectum sibi secretum: quò spectat iuramentum quod Medicis Hippocrates præscribit, ne detegant occultos morbos aut vitia, quibus curandis adhibentur.

Septimus, Secretum quod vidisti, audisti, aut aliter rescuisti.

Sacrum itaque Sigillum Confessionis ita arctè obligat, vt nulla in mundo posset esse maior obligatio.

Gabriel in 4. d. 21. probat Secretum istud, eò quòd accusatio ista instituat inter Deum & peccatorem: peccator enim in hoc foro est accusator sui, & testis coram Deo, qui solus nouit & scrutatur corda & renes; ex corde autem propriè pendet peccatum. Meritò ergo, inquit Gabriel, Sacerdos qui hìc vice Dei est, tenetur, vt facit Deus, inspecta cordis secreta seruare secreta.

*An man-
satur re-
uelans Cõ-
fessionem.*

Richardus & alij quidam dixerunt, Sacerdotem qui reuelat Confessionem, mentiri, eò quòd nimirum reuelando significet se vt hominem scire, quod tantum scit vt Deus.

Verum

Verum non videtur hoc solidum, ut obseruat Vasques, quia alioqui etiam quando non reuelata persona diceret se hoc audiuisse, mentiretur: quod tamen licere passim docent omnes. Illustris est differentia inter Secretum Confessionis, & alia: quod licet alia non obligent quando ex silentio multa mala orientur, quæ possunt indicando prohiberi; vel quando spiritualis necessitas, eius qui tibi commisit, vel tua, exigit detectionem; vel Reip. aut innocentis imminens calamitas, quam teneris auertere, ita postulat ut rem aperiatur; & in similibus urgentibus casibus: Secretum tamen Confessionis pro nulla necessitate, pro nullo auertendo scandalo, vniquam propalandum sit, multò minus pro aliqua utilitate spirituali pœnitentis; quia pro sola utilitate sine necessitate ne quidem naturalia secreta sunt detegenda: euidens enim est, consilia debere cedere præceptis.

Quæres, an secretum naturale obliget sub mortali. Respondeo: Seruare secretum proprium, pertinet ad charitatem naturalem, qua quis tenetur seipsum diligere: pro-

Secreti obligatio naturalis quanta sit.

ximi autem secretum seruare, quod seruandum suscepisti, fidelitas est: quæ quamuis per se non semper ad mortale obliget; quia tamen sæpè concurrat alterius virtutis gra-

uioris obligatio; utpote Religionis, si iurasti seruare secretum; iustitiæ, si prodendo secretum; in fama graue damnum proximo inferres; charitatis sub mortali obligantis, utpote si in re graui alterius secretum reueles, in qua tibi hoc similiter fieri non velles; eo etiam accedente, quod in materia leui extra Sacramentum secreti ratio non ita habeatur, fit, ut secreti sine causa reuelatio rectè dicatur de se esse mortalis, quando non excusatur per legitimam causam: utpote si in tuum, Reip. vel tertij alicuius infantis grauamen silentium tuum vergeret, vel occurreret obligatio, quam, etiam si promisisses secretum, debebas excipere, utpote si à iudice legitimè cogaris deponere: auctoritas enim Superioris censetur in humanis promissis excepta. Conformia his tradit Dominicus Soto Relectione de Tegendo secreto, & de Iustitia & Iure l. 5. q. 6. & Nugus in Suppl. q. 11.

*Secreti
violatio
per se mor-
talis.*

*Secretum
triplex,
promissum,
commissum,
& natura-
le.*

Quæri & istud hîc potest, quomodo dignoscatur an aliquid sit habendum pro secreto. Respondeo: Aliud est secretum ex pacto, utpote quod ex promisso particulari vel generali expresso vel tacito seruare teneris. Aliud est secretum propter modum quo communicatum est; utpote si dentur sigillatæ literæ tibi, teneris seruare obseratas ei cui
finc

sunt in scripta. Aliud denique est secretum, quod lex naturæ sigillauit generali illo sigillo, *Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris.* Hoc membro comprehenduntur secreta proximi, etiam casu cognita: cogitare enim debes, te sigillatas literas inuenisse casu, quas aperire non liceat, & memor esse eius quod Ecclesiasticus monet cap. 19. *Audisti verbum aduersus proximum tuum? commoriatur in te, fidens quoniam non te disrumpet.*

Ceterum quomodo etiam Iure Ecclesiastico obliget Sigillum Confessionis, patebit infra Capite vndecimo. Hoc solum moneo, vt ne quis putet ex Ecclesiæ statuto ortum esse hoc Sigillum, Iura quæ ex Canonibus adferuntur recentiora sunt: vtpote c. Sacerdos, de Pœnitentia, d. 6. quod est Gregorij. Tempore etiam Nectarij, de quo sequenti Capite, oportebat Pœnitentiarium illum publicum, qui postea est amotus, esse tenacem secreti, vt Tripartita testatur. Sed hoc ipsum partim ex diuina lege positiua, partim ex naturali profluxisse, facile intelligitur. Capitulum Omnis est ex Concilio Lateranensi sub Innocentio III. quod iam non multò amplius quàm quadringentis annis est celebratum. Verum antiquiorem esse vsum Sigilli siue Secreti huius in Confessione, constat ex Epist. Leonis 80. qui dicit

B 5

suffi-

sufficere, per Confessionum secreta Sacerdotibus solis conscientiarum reatus indicari, ita ut soli Deo & Sacerdoti innotescant. Leontius in Vita S. Ioannis Eleemosynarij cap. 51. refert factum mirabile, quo constat quàm sit Secretum Confessionis necessarium, & quanti momenti. Mulier enim quædam peccato maximo grauata, sanctum virum, ut valentem soluere & ligare, adiit, sed præfata se non posse reuelare, monita fuit saltem scripto exprimere: quod fecit, arctè tamen bullato pittacio, id est, obsignato epistolio siue scriptura huius secreti. Sancto viro post paucos dies defuncto, de secreto suo sollicita mulier, ad Sancti sepulchrum triduo orauit pro redditione sui scripti, & exorauit; idque feratum & benè seruatam de manu Sancti accepit: eoque aperto inuenit deletas suas literas, & subscriptum, sibi propter sanctum Ioannem deleta esse peccata. Paulinus in Vita S. Ambrosij, testatur D. Ambrosium tenacem Sigilli Confessionis fuisse: *Causas criminum, quas illi confitebantur, nulli nisi Domino soli, apud quem intercedebat, loquebatur; bonum relinquens exemplum posteris Sacerdotibus, ut intercessores apud Deum sint magis quàm accusatores apud homines.* Fuit iste Paulinus ex Clero ipsius Ambrosij, ut ipse testatur. Mirum, eisdem

eisdem verbis eadem de S. Eustachio dice-
re Ionam Scotum apud Coccium in The-
sauro Catholico : verosimile vnum ex alte-
ro sumpsisse.

Præterire hîc non possum, quin in me-
dium producam ea quæ nuper, nouatoribus
placere studens in hoc argumento, quasi ex
antiquitate hausta, obtrudere conatus est
Marcus Antonius de Dominis, tam infelix
in agenda quàm in describenda pœnitentia.
Verba eius sunt sub finem capitis 7. lib. 5.
de Repub. Ecclesiastica: *De Sigillo Confessio-
nis aliquid dicendum esset; sed hoc Sigillum,
ablata iam ab hac Ecclesiastica pœnitentia ra-
tione veri Sacramenti, nihil fermè plus habet
obligationis, quàm ex Iure natura quisque ha-
beat circa secreta sibi commissa, ex quibus pos-
set infamie notam pœnitens secretus subire,
& scandalum exoriri: & tales Sigilli reuela-
tores graui pœna etiam à potestate laica essent
puniendi, quia remedium hoc insigne externa
pœnitentia odiosum reddunt, & ab eo deter-
rent pios fideles. Et quia bonum commune
semper præponderat bono priuato alicuius, ideò
conspiratores contra Principes & contra pa-
cem publicam, & magnorum scandalorum con-
cinnatores, etiam sub hoc Sigillo alicui Mini-
stro cogniti, omnino reuelari debent, salua
quantum fieri potest persona: & si non possit*
malo

*malo imminenti occurri, nisi plenè & factò re-
 uelato & personis; absque scrupulo Confessa-
 rius & potest & debet, & omnino in conscien-
 tia tenetur id reuelare. Iniuria enim nulla fit
 vlli Sacramento, quia nullum hic adest verum
 Sacramentum. Hactenus iste. In quibus ver-
 bis videmus Sigilli secretum reiici ad ordi-
 nem naturalis secreti ex falso & hæretico
 fundamento, nimirum quòd Confessio se-
 creta non sit Sacramentum. Admittit ergo
 Pœnitentiæ virtutem, non Sacramentum.
 Virtutem (inquam) Pœnitentiæ dicit esse
 causam remissionis peccati instar remo-
 uentis prohibens, sicut fuit in lege veteri
 scripta & naturali. Dicit, Confessionem quæ
 fiat Sacerdoti non esse peccatori necessa-
 riam ad consequendam remissionem pecca-
 ti, sed sufficere Contritionem. Fatetur ta-
 men, Ecclesiastica lege publicos criminosos
 fuisse compulsos ad pœnitentiam & agni-
 tionem publicam peccatorum suorum, &
 ex publica illa pœnitentia ortum esse, vt
 quisque etiam pro occultis suis peccatis adi-
 uerit Sacerdotem, secretò sua sponte ea con-
 fitens, non vt remissionem eorum acciperet,
 sed vt per modum Ecclesiasticæ disciplinæ
 condignos pœnitentiæ fructus ad iudicium
 Sacerdotis faceret, antequam ad Synaxin
 admitteretur. Absolutionem autem fuisse
 illam*

illam ipsam admissionem ad Communio-
nem, vt Sacerdos non remittat peccata per
vllum Sacramentum, sed tantummodò di-
rigat pœnitentem, siue priuatim siue publi-
cè, in bono vsu virtutis Pœnitentiæ & Sacra-
menti Eucharistiæ. Abrogata autem per
Nectarium pœnitentia publica, tantùm su-
perfuisset secretam illam auricularem, quæ
adhiberetur tam in publicis quàm in occul-
tis peccatis; solùm eo fine, vt quisque sciret
quomodo pœnam à seipso sui peccati exi-
geret, antequam ad Eucharistiam accede-
ret. Vbi exclamat, esse indecentissimum, de
publicis secretò pœnitere; hoc est, iniunctam
Ecclesiasticam pœnitentiã secretò tantùm
subire, esse indecentissimum; immemor,
posse interdum satisfieri Ecclesiæ, si publi-
cus peccator publicè sciatur esse conuersus,
& pœnitentiæ opera fecisse, etiamsi ea pu-
blicè non faciat. Itaque clauēs Ecclesiæ da-
tas solùm interpretatur quoad disciplinam
externam excommunicandi, pœnas impo-
nendi, & ad communionem admittendi, aut
non admittendi, non quoslibet, sed scanda-
losos peccatores; quamuis ex abundantia, &
per voluntariam submissionem, etiam alij
peccatores sibi applicari earum vsum vo-
luerint. In cælis autem eadem remitti quæ
in terris remissa per Sacerdotes fuerint, non
aliter

30 IO. MALDERI TRACTATUS
aliter videtur accipere, quàm quòd expletis
iniunctis pœnitentiis certiores fiant & con-
fidant sibi apud Deum esse remissa pecca-
ta. Et hic quidem sensus est Marci Antonij,
qui instar aranæ ex obscuris quibusdam
Veterum verbis, neglecta clara antiquitatis
sententia, venena sui erroris suxit. At quis
Veterum, quæso, potestatem remittendi pec-
cata Sacerdotibus datam à Christo his ver-
bis, *Quorum remisistis peccata, remittuntur
eis, &c.* aut, *Quæ solueritis super terram, erunt
soluta & in cælis*, ita accepit, vt remittere, sit
remissa ostendere; & in cælis remitti, in cæ-
lis sit remissa à Deo esse sibi persuadere?
Non hoc sensit Augustinus, qui propter Sa-
cerdotum absentiam deplorat aliquos hinc
discedere ligatos, Epistola 180. Quin &
ipsa Scriptura repugnat, quæ significat prio-
rem aliquo modo esse sententiam Sacerdo-
tum, qui in Apostolis hanc potestatem ac-
ceperunt, quàm sententiam cælestem; vt ad
arbitrium Sacerdotis, Dei quodammodò se-
quatur absolutio.

CAPVT III.

*An Sigillum Confessionis obliget
omni casu.*

CERTA est doctrina, omni omnino casu
obligare; imò istam obligationem à
Deo